

Súd: Okresný súd Skalica
Spisová značka: 2C/139/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2714202500
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Božena Michaláčová
ECLI: ECLI:SK:OSSI:2016:2714202500.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Skalica samosudkyňou JUDr. Boženu Michaláčovou v právnej veci navrhovateľa: CD Consulting s.r.o., IČO: 264 29 705, so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, právne zastúpený: Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti odporcovi: X. K., E.. X.X.XXXX, I. A. XXX, XXX XX D., štátny občan SR, o zaplatenie sumy 29,49 € s prísl., takto

rozhodol:

Súd konanie v časti o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne zastavuje.

Vo zvyšnej časti súd návrh zamietá.

Odporcovi súd náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Dňa 17.4.2014 bol Okresnému súdu Skalica doručený návrh na uplatnenie pohľadávky, ktorým sa navrhovateľ domáha zaplatenia istiny 29,49 € s príslušenstvom a náhrady trov konania. Navrhovateľ uplatnil svoju pohľadávku na základe zmenky, a to na tlačive „A“ podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 (ďalej len „Nariadenie 861/2007“), ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Návrhom si navrhovateľ uplatnil proti odporcovi právo na zaplatenie zmenkovej sumy vo výške 29,49 €, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 724,19 € od 1.2.2011 do 12.5.2011, zo sumy 709,49 € od 13.5.2011 do 8.6.2011, zo sumy 609,49 € od 9.6.2011 do 14.7.2011, zo sumy 509,49 € od 15.7.2011 do 11.8.2011, zo sumy 409,49 € od 12.8.2011 do 13.9.2011, zo sumy 309,49 € od 14.9.2011 do 12.10.2011, zo sumy 209,49 € od 13.10.2011 do 10.11.2011, zo sumy 139,49 € od 11.11.2011 do 11.12.2011, zo sumy 129,49 € od 12.12.2011 do 12.1.2012, zo sumy 79,49 € od 13.1.2012 do 14.2.2012, zo sumy 29,49 € od 15.2.2012 do zaplatenia, 6 % ročného úroku zo sumy 724,19 € od 16.3.2011 do 12.5.2011, zo sumy 709,49 € od 13.5.2011 do 8.6.2011, zo sumy 609,49 € od 9.6.2011 do 14.7.2011, zo sumy 509,49 € od 15.7.2011 do 11.8.2011, zo sumy 409,49 € od 12.8.2011 do 13.9.2011, zo sumy 309,49 € od 14.9.2011 do 12.10.2011, zo sumy 209,49 € od 13.10.2011 do 10.11.2011, zo sumy 139,49 € od 11.11.2011 do 11.12.2011, zo sumy 129,49 € od 12.12.2011 do 12.1.2012, zo sumy 79,49 € od 13.1.2012 do 14.2.2012, zo sumy 29,49 € od 15.2.2012 do zaplatenia, zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda v sume 2,41 €. V návrhu uviedol, že navrhovateľ ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 30.7.2010 na zmenkovú sumu 724,19 €, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne. Indosovaná zmenka je vista zmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Zmenka bola vystavená dňa 30.7.2010, pričom do jej textu bol poňatý záväzok odporcu zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu s 0,25 % denným úrokom od 1.2.2011. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ zaplatil sumu 694,70 €, ktorá bola

v celom rozsahu započítaná na zmenkovú sumu. Keďže zmenková listina je opatrená doložkou „bez protestu“ indosant nenechal uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou.

Navrhovateľ je obchodnou spoločnosťou so sídlom na území Českej republiky. Odporca ako fyzická osoba má bydlisko na území Slovenskej republiky. Zmenka odporcu bola vystavená na území Slovenskej republiky, kde je i platobné miesto. Právomoc súdu Slovenskej republiky v tejto veci je daná s poukazom na článok 2 ods. 1 Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. Hodnota pohľadávky v čase doručenia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súdu nepresahuje 2000 eur bez akýchkoľvek úrokov, výdavkov a nákladov, a preto sa podľa č. 2 odseku 1 nariadenia č. 861/2007 na tento spor uplatňuje práve toto nariadenie č. 861/2007. V súlade s čl. 11 preambuly, čl. 4 odsek 1 a čl. 25 odsek 1 písm. a) nariadenia č. 861/2007, Slovenská republika, ako zmluvná strana nariadenia č. 861/2007 komisií oznámila, že príslušnými súdmi na vydanie rozsudkov v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu budú v Slovenskej republike okresné sudy, pričom navrhovateľ si príslušnosť okresného súdu v Slovenskej republike vybral podľa bydliska odporcu.

Okresný súd Skalica v danom prípade najskôr skúmal svoju vecnú príslušnosť v danom konaní. Okresný súd Skalica je názoru, že je príslušným súdom v danej veci aj napriek tomu, že v konaní navrhovateľ svoj nárok uplatňuje na základe zmenky. Je to predovšetkým vzhľadom k postaveniu odporcu ako spotrebiteľa. Na konanie v sporoch týkajúcich sa zmenky sú príslušné sudy v sídle kraja, teda v tomto konaní by bol príslušný Okresný súd Trnava. Zmenka, na základe ktorej navrhovateľ uplatňuje v tomto konaní svoju pohľadávku, však bola vyplnená na podklade spotrebiteľskej zmluvy a teda v tomto prípade okrem toho, že ide o nárok zo zmenky, ide súčasne aj o nárok zo spotrebiteľskej zmluvy a pre spotrebiteľa je výhodnejšie, aby sa jeho vec prejednávala na súde, v obvode ktorého má spotrebiteľ bydlisko a taktiež aby sa súd zaoberal daným prípadom aj v súvislosti s právnou úpravou týkajúcou sa spotrebiteľských zmlúv. Uvedené bolo konštatované aj v uznesení Krajského súdu v Trnave č. k. 10Ncb/16/2013 zo dňa 11. júna 2013, ktorý rozhodoval o nesúhlase Okresného súdu Trnava s postúpením veci z Okresného súdu Galanta na Okresný súd Trnava.

Súd dňa 16.5.2014 v zmysle článku 5 ods. 2 Nariadenia 861/2007/ES doručoval odporcovi kópiu tlačiva (návrhu) na uplatnenie pohľadávky, kópiu zmenky spolu s vyplneným „C“ tlačivom na odpoveď. Odporca prevzal doručované písomnosti do vlastných rúk dňa 22.5.2014, vyplnené tlačivo „C“ súdu v stanovenej lehote nezaslal, ani sa k veci inak písomne nevyjadril.

Súd konanie prerušil uznesením č.k. 2C/139/2014-20 zo dňa 3.3.2015, a to až do skončenia konania o prejudiciálnej otázke predloženej Súdnemu dvoru Európskej únie uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 6Co/132/2013 zo dňa 10.6.2014 vedeného pred Súdnym dvorom EÚ pod č. C-328/14. Rozhodnutie bolo napadnuté včasne podaným odvolaním navrhovateľa, ktoré bolo odmietnuté uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 24Co/325/2015-47 zo dňa 27.1.2016 z dôvodu, že napadnuté uznesenie zaniklo nástupom právnej skutočnosti predpokladanej v jeho výroku (skončením konania vo veci prejudiciálnej otázky). Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 22.2.2016.

Pred začatím pojednávania navrhovateľ doručil súdu dňa 28.12.2015 čiastočné späťvzatie návrhu, a to v časti zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne, čím si navrhovateľ uplatňuje zmenkový úrok len vo výške 0,06 % denne.

Vzhľadom na vyššie uvedený dispozičný úkon navrhovateľa, súd konanie v časti o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne podľa § 96 ods. 1, 3 O.s.p. zastavil.

Navrhovateľ sa písomne vyjadril podaním doručeným súdu dňa 25.4.2016. Uviedol, že hodnotí procesný postup súdu, ktorý vytyčil ústne pojednávanie ako nesprávny, nakoľko navrhovateľ konanie inicioval podľa čl. 4 nariadenia č. 861/2007, a preto očakáva, že súd v ňom bude postupovať podľa zásad definovaných v tomto nariadení. Prioritné sú zásady efektivity a hospodárnosti konania. Podľa čl. 5 bodu 1 nariadenia je konanie písomné. Súd nariadi pojednávanie, ak to považuje za potrebné a alebo ak o to požiada niektorá zo strán. V danom prípade nie sú splnené podmienky na nariadenie pojednávania. Ak by sa však požiadavka na nariadenie ústneho pojednávania javila ako nevyhnutná, súd mal povinnosť rozhodnúť o nariadení pojednávania formou uznesenia a toto riadne zdôvodniť. Ďalej uviedol, že nemá námietky s tým, aby sa vo veci otvorilo pojednávanie bez jeho účasti, teda nežiada o odročenie pojednávania z dôvodu jeho neprítomnosti. Ak v priebehu pojednávania akýmkoľvek spôsobom dôjde k

popretiu pohľadávky, žiada, aby súd pojednávanie odročil, vo veci neukončil dokazovanie a navrhovateľa oboznámil s navrhnutými dôkazmi a formulovanými námietkami, a to zaslaním znenia zápisnice. Tiež v prípade, že odporca navrhne vykonať dôkazy alebo súd vykoná dôkazy, či už na návrh odporcu alebo bez jeho návrhu, navrhovateľ žiadal neukončiť dokazovanie a pojednávanie odročiť, aby sa navrhovateľ oboznámil s navrhnutými dôkazmi v súlade s § 123 OSP a aby sa k nim mohol vyjadriť.

Podľa článku 19 Nariadenia č. 861/2007/ES pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie. Keďže toto súdne konanie sa vedie v Slovenskej republike, riadi sa zákonom č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

Vzhľadom na možnosť iného právneho posúdenia veci ako je uvedené v podanej žalobe, súd považoval za potrebné nariadiť ústne pojednávanie (článok 5 bod 1 v spojení s článkom 7 bod 1 písm. c) Nariadenia č. 861/2007/ES).

Keďže Nariadenie č. 861/2007/ES neupravuje postup súdu pri nariadení pojednávania, s poukazom na článok 19 Nariadenia č. 861/2007/ES pri nariadení pojednávania súd postupoval v zmysle § 115 a nasl. zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov a nevydával osobitné rozhodnutie o nariadení pojednávania, keďže toto Občiansky súdny poriadok nevyžaduje a aj v zmysle Nariadenia č. 861/2007/ES súd rozhodnutie vydáva iba vtedy, ak o nariadenie ústneho pojednávania požiada niektorá zo strán, teda niektorý z účastníkov konania, a súd takúto žiadosť odmieta, vtedy dôvody odmietnutia uvedie písomne. Taktiež Najvyšší súd SR vo svojom zjednocujúcom stanovisku občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia zo dňa 20.10.2015 sa jednoznačne vyjadril, že aj v prípade žaloby podanej podľa Nariadenia EP a Rady (ES) č. 861/2007 súd môže konať aj formou nariadeného pojednávania, aj keď to sám považuje za potrebné, teda nielen na návrh účastníka.

Navrhovateľ ani jeho právny zástupca sa na pojednávanie nedostavili, predvolanie na pojednávanie bolo doručené právnenému zástupcovi navrhovateľa riadne a včas. Právny zástupca navrhovateľa neúčast' ospravedlnil emailom doručeným súdu dňa 25.4.2016 (deň pred pojednávaním), v ktorom uviedol, že žiada o ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní z dôvodu, že v určenom čase bolo vytyčené pojednávanie v právnej veci žalobcu Pohotovosť s.r.o. (zastúpený advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o.) proti žalovanému: Slovenská republika v zastúpení MS SR, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, vedenej pred Okresným súdom Piešťany, spisová kancelária 9C a 10C, na 26.4.2016 od 8:30 hod. do 14:15 hod.. Uviedol, že nemá námietky s tým, aby sa vo veci otvorilo pojednávanie bez jeho účasti, teda nežiada o odročenie pojednávania z dôvodu jeho neprítomnosti. Pojednávanie žiadal odročiť a neukončiť dokazovanie, pokiaľ v priebehu konania dôjde k popretiu pohľadávky alebo ak odporkyňa navrhne vykonať dôkazy alebo súd vykoná dôkazy, za účelom oboznámenia sa s nimi a vyjadrenia sa k navrhnutým a vykonaným dôkazom.

Podľa § 119 ods. 1, 2 O.s.p. pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Účastník, ktorý navrhuje odročenie pojednávania, musí súdu oznámiť dôvod na odročenie pojednávania bez zbytočného odkladu, po tom, čo sa o ňom dozvedel alebo odkedy sa o ňom mohol dozvedieť, alebo s prihliadnutím na všetky okolnosti ho mohol predpokladať. Návrh na odročenie pojednávania obsahuje najmä:

- a) dôvod, pre ktorý sa navrhuje odročenie pojednávania,
- b) deň, keď sa účastník o dôvode dozvedel,
- c) ak je to možné, uvedenie elektronickej adresy, telefaxu alebo telefónu, na ktoré súd bezodkladne oznámi, ako návrh posúdil.

Ustanovenie § 101 ods. 2, veta druhá O.s.p. umožňuje súdu, aby v záujme hospodárnosti a rýchlosti konania prejednal vec na pojednávaní v neprítomnosti účastníka za predpokladu, že účastník bol na pojednávanie riadne predvolaný, na pojednávanie sa nedostavil a ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o jeho odročenie. Splnenie predpokladov pre možnosť prejednať vec v neprítomnosti účastníka musí súd skúmať veľmi dôsledne, pretože jeho nesprávny postup v tomto smere môže mať za následok porušenie základného práva účastníka vyplývajúceho z článku 48 ods. 2 Ústavy SR, a to práva na verejné prejednanie veci v jeho prítomnosti. Procesné právo účastníka požiadať o odročenie pojednávania je podmienené dôležitosťou dôvodu, pre ktorý o odročenie požiada. Posúdenie opodstatnenosti, dôležitosti dôvodu v každej veci musí vychádzať z konkrétnych okolností prípadu.

V danej veci právny zástupca navrhovateľa prevzal predvolanie na pojednávanie dňa 31.3.2016, teda viac ako 3 týždne pred pojednávaním, ktoré sa uskutočnilo dňa 26.4.2016. Ako dôvod neprítomnosti uviedol kolíziu s iným pojednávaním. Podľa nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 68/98 z 13. 01. 1999 uverejneného pod číslom 11/1999 v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky, obsahom základného práva zaručujúceho právo každého, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, nie je povinnosť súdu vyhovieť akejkoľvek jeho žiadosti na odročenie pojednávania. Kolízia dvoch pojednávanií toho istého účastníka v tom istom termíne na rozdielnych súdoch nie je akceptovateľným predpokladom uznania existencie dôležitého dôvodu na odročenie riadne a včas vytyčeného pojednávania. Posúdenie opodstatnenosti dôležitého dôvodu (§ 119 ods. 2 O. s. p.) v každom konkrétnom prípade patrí výlučne do právomoci konajúceho súdu. V zmysle judikátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejneného pod R 41/2002, dôležitým dôvodom pre odročenie pojednávania pred súdom môže byť aj kolízia s iným pojednávaním právneho zástupcu účastníka konania, ak od účastníka nemožno spravodlivo požadovať, aby si zvolil iného zástupcu. Z uvedených rozhodnutí vyplýva, že samotná kolízia pojednávanií právneho zástupcu účastníka nie je bez ďalšieho dôležitým dôvodom na odročenie pojednávania v zmysle § 119 ods. 2 O.s.p.. Zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva pravidlo, podľa ktorého by len v závislosti od predmetu konania, jeho účastníkov, dátumu vytyčenia pojednávania alebo iných skutočností malo v prípade kolízie určité pojednávanie prednosť pred iným. Advokát, ktorý zistí, že v dvoch súdnych konaniach dochádza v určitý deň ku kolízii nariadených súdnych pojednávanií, má možnosť účelne využiť všetky zákonom akceptovateľné spôsoby poskytovania právnej pomoci účastníkovi, ktorého zastupuje. Do úvahy prichádza aj zastúpenie advokátskym koncipientom alebo iným advokátom podľa § 16 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní alebo podľa § 25 O.s.p.

Na základe uvedených skutočností súd dospel k záveru, že navrhovateľ mal dostatočný časový priestor, aby na vytyčenom pojednávaní zabezpečil účasť iného advokáta prípadne advokátskeho koncipienta. Súdu je tiež známe, že spoločnosť POHOTOVOSTĚ s.r.o. si v zastúpení advokátskou spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o. uplatňuje svoje nároky voči Slovenskej republike, pričom bolo podaných niekoľko tisíc žalobných návrhov na všetky okresné sudy v Slovenskej republike. Je teda prirodzené, keďže uvedená spoločnosť je zastúpená tou istou advokátskou kanceláriou, že termíny pojednávanií sa budú prelínať. Je však povinnosťou právneho zástupcu, aby túto situáciu zabezpečil tak, aby každému klientovi bol schopný ponúknuť plnohodnotné právne služby.

Taktiež žiadosť právneho zástupcu navrhovateľa o odročenie pojednávania v prípade, ak bude jeho nárok spochybnený alebo sa budú vykonávať ním nenavrhnuté dôkazy, súd považuje za irelevantnú. Právnomu zástupcovi musí byť zrejmé, že ak súd nariadi ústne pojednávanie, bude na tomto pojednávaní vykonávať aj dokazovanie, preto je v jeho záujme (resp. v záujme klienta, ktorého zastupuje), aby bol na takomto konaní prítomný a uplatňoval procesné práva účastníka. Žiadne ustanovenie právneho predpisu neukladá povinnosť súdu, aby účastníka oboznamoval s dôkazmi, ktoré boli vykonané na riadnom pojednávaní, na ktoré bol riadne a včas predvolaný a bez dôležitého dôvodu sa na pojednávanie nedostavil. Okrem toho navrhovateľovi musela byť známa skutočnosť, aké dôkazy súd v danej veci mieni vykonať, keď zastupuje navrhovateľa v niekoľkých tisícoch sporoch s rovnakým skutkovým základom (uplatnenie nároku zo zmenky zabezpečujúcej záväzky zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy) a je mu dobre známe i zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.10.2015, v zmysle ktorého súd musí skúmať i kauzu právneho vzťahu, z ktorého vznikla pohľadávka zabezpečená zmenkou, ak má súd indície, že odporcom (vystaviteľom zmenky) je spotrebiteľ. Navrhovateľ v čiastočnom späťvzati návrhu jednoznačne potvrdil, že sa s týmto stanoviskom oboznámil.

Vzhľadom na to súd nepovažoval dôvod, pre ktorý sa ospravedlnil navrhovateľ za taký vážny dôvod, pre ktorý by bolo dôvodné pojednávanie v prejednávanej veci odročiť. Odporca nemal doručenie predvolania na pojednávanie riadne a včas vykázané, z internetovej stránky Slovenskej pošty a.s. však súd zistil, že odporca si zásielku neprevzal v odbernej lehote, súd preto vychádzal z fikcie doručenia predvolania odporcovi v zmysle § 46 ods. 2 O.s.p., keď odporca si súdne zásielky v mieste bydliska preberal. Súd vec prejednal v neprítomnosti účastníkov v súlade s ust. § 101 ods. 2 O.s.p., prihladol pritom na obsah spisu a na listinné dôkazy.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výpisom z obchodného registra navrhovateľa, zmenkou, písomným vyjadrením navrhovateľa, spisom Okresného súdu Skalica sp. zn. 3Er/1109/2012, výsluchom odporcu, ostatným spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav veci:

Navrhovateľ sa k veci vyjadril písomne podaním zo dňa 7.4.2016 doručeným súdu dňa 11.4.2016. Uviedol, že konanie je upravené Nariadením EP a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej „nariadenie“), ktoré obsahuje špeciálne procesné ustanovenia. Na konanie sa nevzťahuje § 79 ods. 3 OSP. Nariadenie priebeh a začatie európskeho konania ustanovuje inak (čl. 4 a čl. 5 nariadenia), je priamo aplikovateľné, je prameňom únieového práva, ktoré má prednosť pred právom vnútroštátnym, čo je jedna zo základných zásad právneho poriadku EÚ. Navrhovateľ žiadal, aby súd pokračoval v európskom konaní podľa nariadenia bez aplikácie ust. § 79 ods. 3 OSP. Súd oznámil navrhovateľovi, že bude vykonávať dokazovanie aj zmluvou o úvere a všeobecnými podmienkami mimo režimu nariadenia a bez akéhokoľvek vysvetlenia. Navrhovateľovi nie je zrejmé, prečo súd prednostne aplikuje vnútroštátne právo. Navrhovateľ ani odporca nenavrhli dokazovanie úverovou zmluvou. Podľa ust. § 120 OSP dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávajúcou zásadou, čo znamená, že súd vychádza zo skutočností tvrdných účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah, navrhovateľ v konaní uplatňuje bezpodmienečný záväzok odporcu, že za zmenku zaplatí. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Navrhovateľ poukázal na rozsudok Nejvyššího soudu ČR zo dňa 22.8.2002 sp. zn. 25 Cdo 1839/2000, v ktorom súd vyjadril záver, že zmenový záväzok je celkom samostatný a oddelený od prípadného záväzku, ktorý bol pôvodom jeho vzniku, pričom uvedené platí aj pre zmenky tzv. zabezpečovacie. Navrhovateľ prízvukoval, že najvyšší súd vychádzal z rovnakej právnej úpravy, aká je aplikovateľná v tomto súdnom konaní. Takisto poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej veci navrhovateľa, ktoré potvrdzuje uvedené závery navrhovateľa, pričom navrhovateľ z tohto rozhodnutia citoval jeho odôvodnenie. Súd v tomto rozhodnutí vyjadril právny názor, že dlžník zo zmenky musí namietkať a preukázať, že šlo pôvodne o blankozmenku, ktorá bola vyplnená v rozpore s vyplňovacím vyhlásením, a to len voči pôvodnému majiteľovi zmenky. Ak bola zmenka prevedená na iného majiteľa, dlžník musí preukázať, že nový majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Posudzovanie základného vzťahu by malo význam len vtedy, keby odporca ako spotrebiteľ vzniesol voči majiteľovi námietky, že k indosácii došlo na jeho škodu alebo ak by podal relevantné kauzálne námietky týkajúce sa úverovej zmluvy, príp. zmenky, čo by musel v konaní aj preukázať. Ustanovenie § 17 Zákona zmenkového a šekového vyjadruje zásadu abstraktnosti zmenkových záväzkov, čo znamená, že v prípade zmenky ide o záväzky celkom oddelené od všeobecných záväzkových vzťahov, ktoré viedli k jej vzniku, čo platí aj pre zmenky zabezpečovacie. Z tohto ustanovenia zároveň vyplýva prekážka prenesenia kauzálnych námietok na ďalšieho nadobúdateľa zmenky, čo je dôsledkom abstraktnosti a nespornosti záväzku zo zmenky, pričom prelomená môže byť len v prípade, ak dlžník zo zmenky preukáže, že nový majiteľ nadobudol zmenku nepoctivo.

Z predloženej zmenky súd zistil, že bola vystavená v Holíči dňa 30. júla 2010 s tým, že odporca ako vystaviteľ zmenky svojim podpisom potvrdil, že zaplatí za túto zmenku pri predložení na rad: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I., oddiel Sro, vložka č. 23636/B zmenkovú sumu 724,19 € a zmenkový úrok 0,25 % denne od 1. februára 2011. Zmenka bola vystavená s doložkou „bez protestu“ a „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Na zmenke je uvedený aj údaj - číslo zmluvy XXXXXXXXX. Na druhej strane zmenky je obsiahnutá doložka: Namiesto nás na rad CD Consulting s.r.o., K červenému dvoru 3269/25a, 130 00 Praha, Česká republika, IČO: 264 29 705 a podpis konateľa spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Jaroslava Fuchsa.

Súdu je z jeho činnosti známe, že spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Bratislava si uplatňuje svoje nároky aj v exekučných konaniach. Konajúci súd si potom zabezpečil aj spis Okresného súdu Skalica sp. zn. 3Er/1109/2012 vo veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Bratislava proti odporcovi ako povinnému o vymoženie sumy 219,27 € s príslušenstvom a vykonal dokazovanie aj dôkazmi predloženými v tomto spise (§ 120 ods. 1 in fine O.s.p.), keďže ich vykonanie bolo nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci a dôsledné posúdenie uplatneného nároku (§ 2 O.s.p.). Podľa zjednocujúceho stanoviska Najvyššieho súdu SR, Nariadenie EP a Rady (ES) č. 861/2007 nekladie žiadne prekážky v možnosti preskúmať

listiny doložené súdom a je možné aplikovať všetky procesnoprávne princípy použiteľné v slovenskom právnom poriadku, predovšetkým aplikáciu tzv. notoriety, zohľadnenie ochrany slabšieho v konaní, či ochrany dobrých mravov. Z procesného hľadiska môže súd k návrhu pristupovať s rovnakou mierou ingerencie, ako k akémukoľvek inému návrhu uplatnenému v konaní pred súdom.

Z doložených listinných dôkazov súd zistil, že dňa 30.7.2010 spoločnosť POHOTOVOSŤ, s.r.o., IČO: 35 807 598 ako veriteľ a odporca ako dlžník uzatvorili v písomnej forme Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX. Zmluva bola uzatvorená na predtlačenom formulári. Podľa tejto zmluvy veriteľ sa zaväzuje poskytnúť dlžníkovi úver v sume 300 EUR a dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 288 EUR, t.j. celkovo zaplatí čiastku 588 EUR v 12 mesačných splátkach po 49 EUR počnúc dňom 18.8.2010 na účet veriteľa špecifikovaný vo Všeobecných obchodných podmienkach poskytnutia úveru. V ďalšej časti dlžník prehlasuje, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon zamestnania.

Ďalej zmluva obsahuje predtlačení text o tom, že „dolupodpísaný dlžník vyhlasuje, že sa oboznámil a súhlasí s obsahom tejto zmluvy o úvere, ako aj s obsahom plnomocenstiev v nej uvedených a súhlasí so Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, ktoré sú na zadnej strane tejto zmluvy; nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať a súčasne potvrdzuje prevzatie zmluvy vrátane všeobecných podmienok (na zadnej strane tejto zmluvy) a vyhlasuje, že je plne spôsobilý na všetky právne úkony a že uvedené osobné údaje zodpovedajú skutočnosti“. V spodnej časti zmluvy odporca svojim podpisom potvrdil prevzatie peňažnej hotovosti uvedenej v tejto zmluve.

Rubovú stranu zmluvy tvorili Všeobecné podmienky poskytnutia úveru (ďalej len „VPPÚ“). V článku 13. VPPÚ sa nachádza Dohoda o vyplnení zmenky v tomto znení:

„Na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmeniek (ďalej ako „vystaviteľ“) vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi (ďalej ako „remitent“) vystavil vystaviteľ dve zmenky, v ktorých nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Ručiteľ je z takto vystavených zmeniek zaviazaný ako zmenkový ručiteľ.

Remitent má právo uplatniť si celý svoj peňažný nárok vyplnením ktorejkoľvek zmenky. Zmluvné strany a ručiteľ sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na prvej zo zmeniek remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípade uhradí len časti splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku, alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia prvej zo zmeniek. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na prvej zo zmeniek remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh.

Zmluvné strany a ručiteľ sa dohodli, že remitent je oprávnený vyplniť druhú nevyplnenú zmenku v prípade, ak zmenka, ktorá bola vyplnená ako prvá, bola zničená alebo stratená, a to tak, že zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia druhej zo zmeniek. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na druhej zo zmeniek remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh. Zmluvné strany sa dohodli, že takto vyplnená zmenka bude predstavovať samostatný zmenkový nárok veriteľa voči dlžníkovi a ručiteľovi.“

Podľa článku 11. VPPÚ, dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi, čo do dôvodu aj výšky tak, ako je uvedené v tejto zmluve. Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.

Exekučným titulom v konaní sp. zn. 3Er/1109/2012 bol rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu, so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, ktorý bol zriadený spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s., sp. zn. SR 05599/11 zo dňa 12.7.2011, ktorým rozhodcovský súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť spoločnosti POHOTOVOSŤ s.r.o. sumu 899,27 eur so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 709,49 eur od 14.5.2011 do zaplatenia, zákonným úrokom vo výške 6 % ročne zo sumy 709,49 eur od 14.5.2011 do zaplatenia a nahradiť trovy konania vo výške 265,85 eur. Z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku vyplýva, že v konaní bol žalobcom uplatnený nárok zo zmenky vystavenej dňa 30.7.2010, ktorou bol zabezpečený iný záväzkový vzťah účastníkov zo zmluvy o úvere č. 203600257.

Podľa čl. 5 odsek 2 nariadenia č. 861/2007 po doručení správne vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súd alebo tribunál vyplní časť I vzorového tlačiva C na odpoveď, ako je uvedené v prílohe III. Kópia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a v prípade potreby podporných dokumentov spolu s vyplneným tlačivom na odpoveď sa doručí odporcovi v súlade s čl. 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia správne vyplneného tlačiva na uplatnenie pohľadávky.

Podľa čl. 5 odsek 3 nariadenia č. 861/2007 odporca odpovie do 30 dní po doručení tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a tlačiva na odpoveď tak, že vyplní časť II vzorového tlačiva C na odpoveď, pričom v prípade potreby poskytne všetky príslušné podporné dokumenty, a zašle ho späť súdu alebo tribunálu, alebo akýkoľvek iným vhodným spôsobom, pri ktorom nepoužije tlačivo na odpoveď.

Podľa čl. 5 odsek 4 nariadenia č. 861/2007 do 14 dní od doručenia odpovede odporcu súd alebo tribunál odošle navrhovateľovi kópiu odpovede spolu s príslušnými podpornými dokumentmi.

Podľa čl. 7 nariadenia č. 861/2007,

1. Do 30 dní od doručenia odpovede odporcu alebo navrhovateľa v lehotách ustanovených v článku 5 ods. 3 alebo 6 súd alebo tribunál vydá rozsudok alebo:

a) v rámci stanovenej lehoty, ktorá nesmie presiahnuť 30 dní, si vyžiada od strán ďalšie podrobnosti týkajúce sa pohľadávky;

b) vykoná dôkazy v súlade s článkom 9 alebo

c) predvolá strany na pojednávanie, ktoré sa uskutoční do 30 dní od predvolania.

2. Súd alebo tribunál vydá rozsudok buď do 30 dní od uskutočnenia ústneho pojednávania, alebo po doručení všetkých potrebných informácií na vydanie rozsudku. Rozsudok sa doručí stranám v súlade s článkom 13.

3. Ak sa súdu alebo tribunálu nedoručí odpoveď dotknutej strany v lehote ustanovenej v článku 5 ods. 3 alebo 6, súd alebo tribunál vydá rozsudok o pohľadávke alebo protipohľadávke.

Podľa článku I. § 48 ods. 1 zákona č. 191/1950 Sb. Zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 191/1950 Sb.“), majiteľ môže postihom žiadať:

1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokmi, ak boli dojednané;

2. šesťpercentové úroky odo dňa zročnosti;

3. trovy protestu a podaných zpráv, ako aj ostatné trovy;

4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa článku I. § 75 zák. č. 191/1950 Sb., vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná;

2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;

3. údaj sročnosti;

4. údaj miesta, kde sa má platiť;

5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť;

6. dátum a miesto vystavenia zmenky;

7. podpis vystaviteľa.

Podľa článku I. § 10 zák. č. 191/1950 Sb., ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná, vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietat' majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou nedbanlivosťou.

Podľa článku I. § 11 ods. 1 zák. č. 191/1950 Sb., každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

Podľa článku I. § 14 ods. 1 zák. č. 191/1950 Sb., indosamentom sa prevádzajú všetky práva zo zmenky.

Podľa § 17 zák. č. 191/1950 Sb., kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa § 52 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere (ďalej len „Občiansky zákonník“),

(1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

(2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

(3) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

(4) Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka,

(1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

(2) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

(3) Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k), o), r) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

o) ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi.

r) vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 Občianskeho zákonníka,

(1) Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

(2) V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 3 ods. 1 OZ, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 1 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. a/, b/ zák. č. 129/2010 Z.z., na účely tohto zákona sa rozumie a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 9 ods. 1, 2 zák. č. 129/2010 Z.z., zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

(2) Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka 18) musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je zmluvnou stranou aj finančný agent, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,

t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

Podľa § 11 ods. 1 písm. a) zák. č. 129/2010 Z.z. poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1.

Podľa § 25 ods. 5 zák. č. 129/2010 Z.z. na zabezpečenie nárokov veriteľa zo spotrebiteľského úveru zmenkou alebo šekom sa do 31. decembra 2010 vzťahujú ustanovenia doterajších predpisov.

Podľa § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Podľa § 4 ods. 7 zákona č. 258/2001 Z.z., veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 6 veriteľom.

Podľa § 17 ods. 3 zák. č. 129/2010 Z.z. (účinného od 1.1.2011), v súvislosti s poskytovaním spotrebiteľského úveru nemožno splniť dlh alebo zabezpečiť jeho splnenie zmenkou alebo šekom.

Podľa § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 1.5.2014 orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Podľa § 5a ods. 1 písm. b) zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 1.5.2014, neprípustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou alebo šekom.

Podľa čl. 2 písm. a) Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, na účely tejto smernice:

a) "nekalé podmienky" znamenajú zmluvné podmienky definované v článku 3;

b) "spotrebiteľ" znamená akúkoľvek fyzickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná s cieľom, nevzťahujúcim sa k jeho obchodom, podnikaniu alebo povolaniu;

c) "predajca alebo dodávateľ" znamená akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná s cieľom vzťahujúcim sa k jeho obchodom, podnikaniu alebo povolaniu bez ohľadu na to či má verejnú alebo súkromnú formu vlastníctva. "nekalé podmienky" znamenajú zmluvné podmienky definované v článku 3.

Podľa čl. 3 ods. 1 a 2 Smernice Rady 93/13/EHS, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Podľa čl. 5 Smernice Rady 93/13/EHS v prípade zmlúv, v ktorých sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované zrozumiteľne. Keď existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Toto pravidlo výkladu neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7 ods. 2

Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa bodu 31 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS zmluva o úvere by mala zrozumiteľným a stručným spôsobom poskytovať všetky potrebné informácie, aby sa mohol spotrebiteľ oboznámiť so svojimi právami a povinnosťami, ktoré mu z nej vyplývajú.

Podľa čl. 8 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 obchodná praktika sa považuje za agresívnu, ak v skutkovej súvislosti, berúc do úvahy všetky jej črty a okolnosti, obťažovaním, nátlakom vrátane použitia fyzickej sily alebo neprimeraným vplyvom podstatne zhoršuje alebo je spôsobilá významne zhoršiť slobodu výberu alebo správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k produktu, a tým zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil.

Podľa čl. 10 Smernice Rady č. 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru, členské štáty, ktoré v spojitosti s úverovou zmluvou povoľujú spotrebiteľovi: a) uskutočniť platbu prostredníctvom zmeniek, vrátane dlžných úpisov; b) dať záruku prostredníctvom zmeniek, vrátane dlžných úpisov a šekov, zabezpečia, že spotrebiteľ je vhodne chránený, ak používa tieto nástroje danými spôsobmi.

Súd skúmal povahu účastníkov konania, keďže zmenka je vystavená fyzickou osobou - odporcom v prospech právnickej osoby, ktorá vykonáva svoju podnikateľskú činnosť aj poskytovaním pôžičiek a úverov nebankovým spôsobom, teda je tu reálny predpoklad, že právo uplatňované v danom konaní zo zmenky, môže mať právny základ v spotrebiteľskom vzťahu.

V zmysle platných právnych predpisov a ustálenej judikatúry Európskeho súdneho dvora (napr. rozhodnutie ESD sp.zn. C-419/2011 z 13.3.2013, rozhodnutie ESD sp.zn. C-76/10 a pod.) v súčasnosti už nie je sporné, že súd v každom štádiu konania a v každom druhu konania je povinný ex offo, t.j. z úradnej povinnosti skúmať, či sa nejedná v danej veci o spotrebiteľský právny vzťah a teda či sa na konkrétny právny vzťah použijú právne normy spotrebiteľského práva za účelom zabezpečenia ochrany spotrebiteľa. Teda aj v danom konaní bol súd povinný z úradnej moci skúmať, či sa nejedná o spotrebiteľský vzťah, a to bez ohľadu na to, že sa v danom konaní uplatňuje právo zo zmenky.

Žiadne ustanovenie nariadenia č. 861/2007 nevyklučuje skúmanie spotrebiteľského charakteru právneho vzťahu, ktorý je predmetom konania, a to aj v prípade, ak je odporca prípadne nečinný a nedoručí súdu odpoveď na žalobný návrh. Pre taký prípad čl. 7 ods. 3 nariadenia ustanovuje len toľko, že súd má aj napriek nečinnosti odporcu konať a vydať rozsudok; to však neznamená, že vydaniu rozsudku nesmie predchádzať ex offio preskúmanie, či nejde o spotrebiteľský vzťah. Cieľom nariadenia č. 861/2007 je zjednodušiť a zrýchliť cezhraničné konania s nízkou hodnotou sporu a na ne nadväzujúce vykonávacie konania, ale v žiadnom prípade nie vylúčiť v konaniach s nízkou hodnotou sporu ochranu spotrebiteľa, keďže vysoká úroveň ochrany spotrebiteľov je jedným zo základných princípov Európskej únie a je ustanovená aj v primárnom práve. Súd preto dospel k záveru, že aj v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu je potrebné zachovať vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa, a to aj prostredníctvom vykonávania dôkazov ex offio na zistenie, či predmet konania nesúvisí so spotrebiteľskými vzťahmi, ak to vnútroštátny procesný predpis umožňuje. Aj pri nečinnosti spotrebiteľa musí súd dbať o to, aby nevedomosť spotrebiteľa nebola na jeho úkor a vyvažovať tak práva a povinnosti oboch strán (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/1/2012 zo dňa 21. 03. 2012). Práve pri spotrebiteľských vzťahoch je potrebné aplikovať ustanovenie tretej vety § 120 ods. 1 O.s.p., teda výnimku z prejednacej zásady.

Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie ESD C-419/2011 z 13.03.2013, z ktorého vyplýva, že napriek tomu, že v danom prípade sa jedná o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. Samotný ESD v uvedenom prípade z úradnej moci skúmal postavenie žalovaného ako spotrebiteľa.

Nie je možné akceptovať právnu prax, v dôsledku ktorej dochádza k využitiu, resp. zneužitiu zmenkových inštitútov v neprospech jednej zmluvnej strany. Samotná formálnosť zmenkového práva nemôže byť argumentačnou základňou, z ktorej by súdy mali pri posudzovaní obdobných prípadov vychádzať. Bez existencie legislatívnych mechanizmov umožňujúcich zabrániť zneužívaniu zmienok, je dôležité, aby sa v aplikačnej praxi hľadali také východiská, ktoré by zneužívaniu práv zabránili. V konečnom dôsledku je neprehliadnuteľný aj historický výklad zákonodarcu, ktorý postupne od obmedzenia zmienok v spotrebiteľských úveroch (§ 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z.) uzákonil ich úplný zákaz (§ 17 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z.).

Predmetom daného konania je nárok navrhovateľa vyplývajúci z vlastnej zmenky, pôvodne vystavenej odporcom vo forme blankozmenky, na zabezpečenie nárokov spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX (číslo zmluvy sa nachádza aj na zmenke) zo dňa 30.7.2010. Na predmetnej zmluve bol odporca označený ako občan - fyzická osoba (v zmluve je odporca identifikovaný menom, priezviskom, rodným číslom, číslom OP a adresou trvalého pobytu). Kolónky umožňujúce identifikovať dlžníka ako subjekt konajúci v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti vyplnené neboli. Súd považoval za preukázané, že zmluva bola uzatváraná na formulári veriteľa, teda mala predtlačený text, a to vrátane označenia veriteľa ako zmluvnej strany a do zmluvy sa dopisovali len údaje, ktoré vzhľadom na charakter nemohli byť vopred dané, a to osobné údaje dlžníka, resp. údaje o obchodnom mene dlžníka, výška poskytnutého úveru, výška poplatku, spôsob splatnosti (výška a počet splátok). Rubovú stranu zmluvy tvorili predtlačené Všeobecné podmienky poskytnutia úveru, vrátane predtlačeného článku 13. o Dohode o vyplnení zmenky. V deň podpisu Zmluvy o úvere bola vystavená zmenka, v ktorej s poukazom na článok 13. VPPÚ nebola vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmenka, od ktorej si navrhovateľ uplatňuje nárok v tomto súdnom konaní, má povahu zabezpečovacej zmenky. Zároveň súd zistil, že práva vyplývajúce z predmetnej zmenky boli spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. prevedené rubopisom na navrhovateľa.

Z úradnej činnosti súdu je pritom známe, že pôvodný remitent - spoločnosť POHOTOVOSTĚ s.r.o., v prospech ktorého bola zmenka vystavená a ktorý predmetnú zmenku od odporcu prijal, vykonáva svoju činnosť prevažne poskytovaním spotrebiteľských úverov a tento je taktiež vedený v registri veriteľov a podregistri iných veriteľov (ktorý vedie Národná banka Slovenska) ako iná spoločnosť poskytujúca spotrebiteľské/iné úvery.

Zmluva o úvere je ako zmluvný typ upravená v Obchodnom zákonníku a jedná sa o absolútny obchod, v danom prípade však zároveň ide o zmluvu spotrebiteľskú podľa § 52 Občianskeho zákonníka, keď veriteľ POHOTOVOSTĚ s.r.o. a odporca definične spĺňajú charakteristiku dodávateľa a spotrebiteľa. Ide o predtlačenú formulárovú (typovú) zmluvu, pri ktorej spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvňovať jej obsah, bez ohľadu na to, podľa akého právneho predpisu sa zmluva uzavrela. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok,

ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Úver poskytnutý odporcovi túto charakteristiku spĺňa. V danom prípade bola uzavretá štandardná formulárová spotrebiteľská zmluva, kde text zmluvy bol vopred pripravený veriteľom a odporca nemal možnosť žiadnym podstatným spôsobom zasahovať do obsahu zmluvy a príslušných všeobecných podmienok tvoriacich neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Veriteľ POHOTOVOSŤ s.r.o. ako dodávateľ v danom prípade pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti (poskytovanie úverov) a odporca zmluvu podpísal v postavení spotrebiteľa, pretože pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. V danom prípade je síce v zmluve vyznačené, že úver bol odporcovi poskytnutý na výkon zamestnania, avšak možno konštatovať, že účel úveru uvedený v zmluve je zo strany veriteľa (dodávateľa) špekulatívny v snahe vyhnúť sa právnomu režimu spotrebiteľských úverov. Je vecou veriteľa (dodávateľa), aby preukázal skutočný účel použitia poskytnutého úveru, a preto v prípade pochybností, či ide alebo nejde o spotrebiteľský vzťah, dôkazné bremeno spočíva práve na ňom (uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 23.02.2010, sp. zn. 10CoE/5/2010). Účel úveru - na výkon zamestnania je len všeobecný údaj, ktorý vôbec neposkytuje odpoveď na to, aký súvis má uzavretie zmluvy so zamestnaním tejto osoby. V priebehu konania nebolo preukázané, že úver bol poskytnutý odporcovi na výkon zamestnania. Okrem toho súd poukazuje na novelizované znenie § 79 O.s.p. zavedené zákonom č. 438/2015 Z.z. z 15. decembra 2015, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorý v odseku 4 ustanovuje, že ak nie je dokázaný opak, platí, že nárok zo zmenky alebo šeku proti žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. Pritom v zmysle § 372y ods. 1 O.s.p. (Prechodné ustanovenie k úpravám účinným dňom vyhlásenia, t.j. dňom 23.12.2015) ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, na konania začaté pred dňom účinnosti tohto zákona sa použijú predpisy účinné odo dňa účinnosti tohto zákona. Zo všetkých vyššie uvedených skutočností súd má za to, že odporca zmluvu o úvere uzatváral ako spotrebiteľ. Zároveň je zmluva o úvere č. 203600257 zo dňa 30.7.2010 aj zmluvou o spotrebiteľskom úvere, na ktorú sa vzťahuje právna úprava zákona č. 129/2010 Z.z. v platnom znení, keďže súd neprihliada na označenie účelu úveru na výkon zamestnania. Súd sa napriek abstraktnosti zmenkových vzťahov zaoberal aj kauzou, t.j. dôvodom vzniku zmenky, pričom súd vychádzal aj z písomných pripomienok Európskej komisie zo dňa 12.2.2014, vo veci návrhu na prejudiciálne konanie podaný rozhodnutím Krajského súdu v Prešove z 29.10.2013 súvisiaci s konaním CD Consulting s.r.o. proti A. K., ktorá sa týka výkladu článku 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS a článku 4 smernice rady 87/102/EHS. Podľa vyjadrenia Európskej komisie Smernica 87/102/EHS nezakazuje používanie zmeniek v spotrebiteľských zmluvách, ale zo znenia článku 9 jednoznačne vyplýva, že členské štáty môžu povoliť ich používanie v spotrebiteľských zmluvách iba vtedy, ak zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa v takýchto situáciách. Podľa názoru komisie je potrebné pojem „vhodnej ochrany spotrebiteľa“ v zmysle čl. 9 smernice vykladať so zreteľom na článok 14 uvedenej smernice, ktorá zakazuje znížiť štandard spotrebiteľa. Vhodnou ochranou spotrebiteľa je preto chápať celkový právny rámec ochrany spotrebiteľa ako vyplýva z predpisov práva Únie a judikatúry súdneho dvora a zahŕňa preto aj povinnosť vnútroštátnych súdov ex offio skúmať nekalosť zmluvných podmienok. Hlavným rizikovým prvkom z pohľadu ochrany spotrebiteľa je abstraktný charakter zmenky, ktorý nepripúšťa, aby súd pri uplatňovaní zmenky prihliadal na kauzu pôvodného právneho vzťahu t.j. aby hodnotil pôvodnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere a skúmal či táto obsahuje nekalé zmluvné podmienky. Spotrebiteľ takisto nemá oprávnenie robiť námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k predošlému majiteľovi zmenky. Rešpektovanie abstraktného charakteru zmenky by bolo neprijateľné vo svetle judikatúry Súdneho dvora, ktorý vyslovil všeobecnú zásadu, v zmysle ktorej špecifiká súdneho konania, ktoré prebieha v rámci vnútroštátneho práva medzi dodávateľom a spotrebiteľom nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá podľa ustanovení smernice 93/13/EHS spotrebiteľovi musí byť poskytnutá, čo potvrdzuje aj článok 14 smernice 87/102/EHS. Ak pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky vnútroštátny súd vôbec nemá možnosť ovplyvniť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok, ide o drastické zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity. V takomto právnom režime je potom nemožné alebo minimálne neprímerane ťažké, aby sa spotrebiteľ domohol ochrany svojich práv, keďže v konaní o vymáhanie pohľadávky nie je možné skúmať nekalosť zmluvných podmienok.

Podobnými zámermi sa riadil aj zákonodarca Slovenskej republiky, keď ust. § 17 zák. č. 129/2010 Z.z. s účinnosťou od 1.1.2011 zakázal veriteľom zabezpečiť spotrebiteľské úvery zmenkou. Táto vnútroštátna úprava dosahuje ciele predpokladané týmito smernicami. Abstraktný charakter zmenky bol spochybnený

už v predchádzajúcej úprave spotrebiteľských úverov v zák. č. 258/2001 Z.z., keď stanovil, že veriteľ smel prijať od dlžníka zmenku na zabezpečenie svojich nárokov, len ak zmenková suma v čase vyplnenia zmenky bola maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške max. 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Ak by však došlo k súdnemu sporu, je potrebné, aby príslušný súd mal možnosť hodnotiť pôvodnú zmluvu, aby mohol posúdiť, či ide vôbec o spotrebiteľskú zmluvu a či zmenková suma rešpektuje limity uvedené v príslušnom právnom predpise. Taktiež v súčasnosti je s účinnosťou od 1.5.2014 platné ustanovenie § 5a zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, ktoré takisto zakazuje zabezpečiť nárok zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou alebo šekom. Týmto ustanovením zákonodarca reaguje na potrebu priamej zákonnej úpravy stanovenej už spomínanými Smernicami záväznými už pred touto právnou úpravou.

Napokon jednoznačné stanovisko v tejto súvislosti zaujal Najvyšší súd SR dňa 20.10.2015 (spoločné stanovisko občianskoprávneho kolégia a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. 93 zverejnené v Zbierke stanovísk NS a súdov SR č. 8/2015), z ktorého vyplýva, že ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že súd je povinný ex offio zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ, pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcejmu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená. Ak by súd prijal záver, že pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky súd nemá možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok či zhodnotiť platnosť zmenky samotnej, išlo by o neprijateľné zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity. Rigidná aplikácia ust. § 17 ZZŠ by spôsobila spotrebiteľovi neprimerané ťažkosti pri až následnom možnom domáhaní sa ochrany svojich práv. Prijatie výkladu smerujúceho k povinnosti spotrebiteľa bez výhrad uspokojiť veriteľa - nadobúdateľa indosovanej zmenky a až následne ho žalovať o náhradu škody, s povinnosťou v takomto konaní dokazovať, že nadobúdateľ zmenky konal vedome na škodu dlžníka, by v konečnom dôsledku viedlo k prenosu povinnosti na spotrebiteľa spôsobom, ktorý je podľa právnej úpravy ochrany spotrebiteľa neprijateľný.

Súd sa s vyššie uvedeným v plnom rozsahu stotožnil a z toho dôvodu súd pristúpil k preskúmaniu kauzy zmenky, teda na základe akej zmluvy zmenka vznikla, či táto zmluva je platná a obsahuje všetky zákonné náležitosti vyžadované právnymi predpismi, či zmluva, ktorú zmenka zabezpečuje, neobsahuje neprijateľné podmienky a či suma na zmenke, ktorú vyplnil navrhovateľ (resp. jeho právny predchodca) zodpovedá nároku navrhovateľa z predloženej úverovej zmluvy.

Po preskúmaní celej zmluvy o úvere vrátane všeobecných podmienok poskytnutia úveru dospel súd k záveru, že zmluva je koncipovaná tak, že je v nej hrubým spôsobom narušená rovnováha medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, a to najmä v ustanoveniach o zabezpečovacích prostriedkoch (zmluvná pokuta, blankozmenka, uznanie dlhu, dohoda o zrážkach zo mzdy a pod.) a zároveň sú celá zmluva a všeobecné podmienky koncipované výlučne na prospech veriteľa. Rovnosť a vyváženosť práv a povinností zmluvných strán nie je zmluvou zabezpečená, práve naopak, zmluva v spojitosti s VPPÚ obsahuje prakticky len samé povinnosti dlžníka, sankcie za porušenie povinností v neprimeraných výškach (napr. zmluvná pokuta 312 € podľa bodu 6. VPPÚ bez ohľadu na výšku poskytnutého úveru, zmluvné pokuty podľa bodu 4. VPPÚ a pod.), a naproti tomu práva a výhody veriteľa. Vzhľadom na nerovnosť podmienok účastníkov zmluvy vyjadrenú v takmer všetkých ustanoveniach zmluvy sa celá zmluva (jej obsah i účel) prieči dobrým mravom a je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Skutočnosť, že sa zmluva prieči dobrým mravom, spôsobuje jej absolútnu neplatnosť. Z toho dôvodu nemohlo spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. ako veriteľovi z uzatvorenej zmluvy o úvere vzniknúť ani právo na vyplnenie blankozmenky podľa článku 13. VPPÚ, z čoho vyplýva, že ak zmenka vyplnená bola (napriek tomu, že právo na jej vyplnenie remitentovi nevzniklo), nie je možné sa na základe takto vyplnenej zmenky úspešne domáhať akýchkoľvek práv. Zmenka vystavená na základe neplatnej spotrebiteľskej zmluvy vôbec nemala byť vyplnená, ani následne indosovaná a nemožno na jej základe uplatňovať akékoľvek nároky. Tento záver možno prijať aj vzhľadom na právny záver vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/161/2007 zo dňa 6.5.2008, z ktorého rozhodnutia vyplýva, že z neplatnej úverovej zmluvy nemohlo navrhovateľovi vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky a neplatnosť úverovej zmluvy vyvodil z nerovnosti podmienok účastníkov zmluvy v dôsledku neprimerane vysokého poplatku za spracovanie a vedenie úveru, v dôsledku čoho považoval zmluvu za priečiacu sa dobrým mravom a zásadám poctivého obchodného styku. Obdobne tomu bolo aj v prejednávanej príhode. Z obsahu zmluvy o úvere súd zistil, že na jej základe právny

predchodca navrhovateľa poskytol odporcovi úver vo výške 300 €, ktorý sa odporca zaviazal vrátiť zvýšený o sumu poplatku vo výške 288 €, pričom podľa bodu 11. VPPÚ tretina poplatku (96 €) predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny (192 €) zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy so všetkou administratívou s tým spojenou. Poplatok za spracovanie a uzatvorenie zmluvy v danom prípade predstavuje 64 % z celkového objemu poskytnutého úveru, súd ho považuje za neprimerane vysoký s ohľadom na to, že ide o zmluvu, ktorá pozostáva len z jedného listu, v ktorom sa do predtlačенých rámciekov dopĺňajú len údaje týkajúce sa identifikácie dlžníka, výška úveru s poplatkom, výška a počet splátok. Nie je zrejmé, že by s uzatvorením a spracovaním zmluvy o jednom liste boli spojené tak vysoké administratívne náklady. Zákon o spotrebiteľských úveroch síce predpokladá okrem úrokov aj inštitút poplatku, ale je nevyhnutné, aby sa ním platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme. Inak vymedzený poplatok, resp. neurčitý poplatok možno považovať za neprijateľnú podmienku, ktorej zodpovedá poplatok za plnenie, ktoré si spotrebiteľ neobjednal a ktoré slúži výlučne v prospech dodávateľa (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/109/2011 zo dňa 21.11.2012). Avšak aj keby súd nekonštatoval neplatnosť zmluvy ako celku, návrhu by nebolo možné vyhovieť aj z ďalších dôvodov uvedených nižšie.

Vzniku zmenkového záväzku predchádzalo uzatvorenie tzv. zmenkovej zmluvy, resp. dohody o vyplnení zmenky. Ide o uzatvorenie zmluvy medzi veriteľom a dlžníkom o zabezpečení konkrétneho záväzku zmenkou. Zmenková zmluva je bezprostredným dôvodom vzniku zmenky a zmenkového záväzku. Táto zmluva je spojovacím článkom, ktorý spája všeobecný záväzok, ktorý zmenka zabezpečuje so zmenkou. Ide o nepomenovanú zmluvu, a preto podmienky jej platnosti, obsahové náležitosti a prípustnosť treba posudzovať podľa predpisov upravujúcich záväzok, ktorý má byť zmenkou zabezpečený. Neplatnosť zmenkovej zmluvy nie je dôvodom neplatnosti zmenky, avšak dôsledkom neplatnosti zmenkovej zmluvy je stav, ako keby žiadna zmenková zmluva neexistovala. Pri neexistencii zmenkovej zmluvy nie je podklad na to, aby sa konkrétna zmenka považovala za zabezpečovaciu zmenku vo vzťahu ku konkrétnej pohľadávke, tzn. chýba tu vzťah medzi konkrétnou pohľadávkou a zmenkou, ktorá by ju mala zabezpečovať (Rozsudok NS SR sp. zn. 1 Obdo V 43/2006).

V uvedenom prípade pôvodný záväzkový vzťah je upravený zákonom č. 129/2010 Z.z., ktorý v čase vzniku zmenky výslovne nezakazuje zabezpečenie spotrebiteľského úveru zmenkou. Súd však dospel k záveru, že Dohoda o vyplnení zmenky je v rozpore so zákonom a nebola s odporcom individuálne dojednaná, keďže je súčasťou vopred veriteľom pripravených všeobecných podmienok, do obsahu ktorých spotrebiteľ pred podpisom zmluvy nemá možnosť zasiahnuť. Dohoda je zakomponovaná v obchodných podmienkach, pričom tieto v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť hlavne na to, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru. Obchodné podmienky nesmú slúžiť na to, aby do nich v neprehľadnej, zložito formulovanej a malými písmenami písanej forme dodávateľ ukryl dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a u ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú. Pokiaľ tak i napriek tomu dodávateľ koná, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nemožno priznať právnu ochranu. Bežný spotrebiteľ nemá predstavu o fungovaní a právnych dôsledkoch zmenkových záväzkov, nie je schopný posúdiť právne dôsledky uzavretej dohody o zabezpečení záväzkového vzťahu zmenkou, ako aj dohody o vyplnení blanco zmenky, a to posilnenie práva a jeho vymožitelnosti na strane dodávateľa na jeho úkor. Neinformovaný spotrebiteľ bez akéhokoľvek právnického vzdelania nevie vyhodnotiť aké riziko pre neho znamená podpísanie zmenky a ako tým „uľahčí“ vymožitelnosť pohľadávky veriteľa. Súd zastáva názor, že dohoda o vyplnení zmenky je neprijateľná zmluvná podmienka (§ 53 ods. 1 OZ), a z toho dôvodu je absolútne neplatná podľa § 53 odsek 5 Občianskeho zákonníka. V súvislosti s ostatnými zmluvnými podmienkami dohodnutými v zmluve o úvere, týkajúcimi sa sankcií dohodnutých pre prípad omeškania dlžníka s plnením záväzkov z tejto zmluvy, je zrejmé, že dohoda o vyplňovacom práve k blankozmenke spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech dlžníka - spotrebiteľa pre nezohľadnenie práv spotrebiteľa a umožňuje vymáhať plnenia, ktoré sú v rozpore so zákonom. Dohoda o vyplnení zmenky stavia spotrebiteľa (odporcu) do výrazne nevýhodného postavenia a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Predmetná dohoda je súčasťou VPPÚ, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere, pričom poskytuje veriteľovi neprimeranú výhodu v tom, že hoci je limitovaný vo výške zmenkovej sumy, je len na ňom, aby určil, aká je výška jeho nárokov voči dlžníkovi ku dňu vyplnenia zmenky. Takýmto spôsobom môže veriteľ v podstate jednostranne určiť výšku dlhu dlžníka bez toho, aby bola táto výška preskúmateľná, keďže zmenka je abstraktný právny úkon, čo súd považoval jednoznačne za bezdôvodné zvýhodnenie veriteľa na úkor dlžníka a obchádzanie predpisov chrániacich spotrebiteľa. Veriteľ si na zmenke mohol vyplniť ľubovoľnú sumu, teda aj takú,

ktorá by predstavovala neprijateľné poplatky, zmluvné pokuty a ďalšie plnenia, ktoré si veriteľ vymienil pri porušení zmluvy dlžníkom. Zároveň sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 odsek 4 písm. k) a o) Občianskeho zákonníka, pretože umožňuje požadovať od spotrebiteľa neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku a oprávňuje výlučne dodávateľa doplňujúceho zmenkovú sumu rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou.

Takáto dohoda o zabezpečení všetkých pohľadávok vrátane poplatkov a pokút zmenkou je neplatná i z dôvodu jej neurčitosti a nezrozumiteľnosti čo do výšky zmenkovej sumy majúcej sa doplniť veriteľom (cit.: „...zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky...“), ale je aj v priamom rozpore so zákonom. Podľa § 25 ods. 5 zák. č. 129/2010 Z.z. na zabezpečenie nárokov veriteľa zo spotrebiteľského úveru zmenkou alebo šekom sa do 31. decembra 2010 vzťahujú ustanovenia doterajších predpisov. V danom prípade bola zmluva o úvere uzavretá dňa 30.7.2010, teda na zabezpečenie nárokov veriteľa z tohto úveru sa vzťahujú ust. § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktoré výslovne limituje možnosť zabezpečenia nárokov zo spotrebiteľského úveru zmenkou alebo šekom len za splnenia stanovených podmienok, a to tak, že zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platilo aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky. Inú dohodu prekračujúcu uvedené zákonné ustanovenie možno považovať či už za neprijateľnú zmluvnú podmienku, alebo za obchádzanie zákona, ktoré majú rovnaký právny dôsledok, a to neplatnosť takéhoto dojednania. V zmysle predmetného zákonného ustanovenia teda veriteľ POHOTOVOSTĚ, s.r.o. mohol vyplniť zmenku nanajvýš na sumu 390 €, t.j. 300 € istina úveru + príslušenstvo max. vo výške 90 € = 30 % z istiny úveru, aj to len za predpokladu, že odporca by z poskytnutého úveru neuhradil žiadnu sumu. To, že vyplnil zmenku na sumu 724,19 € znamená porušenie § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z., vystavením zmenky v rozsahu nad zákonom povolený limit, vzhľadom na abstraktnú povahu tohto cenného papiera, bolo zhoršené postavenie odporcu. Právny predchodca navrhovateľa zákonný limit zmenkovej sumy nerešpektoval a zmenku napriek výslovnému zákazu prijal a následne ju previedol na navrhovateľa.

Okrem toho vyplnená zmenková suma nerešpektovala ďalšie zákonné obmedzenie súvisiace s neuvedením obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch. Okrem všeobecných náležitostí musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať náležitosti taxatívne vymedzené v § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.. Zákon o spotrebiteľských úveroch v § 11 ods. 1 písm. a) zakotvuje, že v prípade neuvedenia tam vymedzených náležitostí (§ 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1 / v zmluve o spotrebiteľskom úvere, úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Medzi povinné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere patria aj: doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru; úroková sadzba; výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia; ročná percentuálna miera nákladov; priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platná ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 9 ods. 2 písm. b/, i/, j/, k/, y/ zák. č. 129/2010 Z.z.). Uvedené náležitosti však v zmluve o úvere č. XXXXXXXXX chýbajú. Zákonom stanovené členenie a uvedenie jednotlivých čiastok úveru nie je svojvoľné, ale predstavuje prehľadné vymedzenie povinností dlžníka tak, aby sa dokázal zorientovať v ponuke a zároveň aby si veriteľ voči dlžníkovi nemohol uplatňovať nároky, na ktoré nemá právo. V zmluve je uvedený termín splatnosti prvej splátky a výška a počet všetkých splátok. Z toho ale nie je zrejmé, aká časť splátky je určená na splátku istiny, aká časť na splátku úroku, prípadne aká časť pripadá na splátku poplatkov. Tieto údaje neobsahujú ani Všeobecné podmienky poskytnutia úveru. Primárnemu účelu spotrebiteľského práva, ktorým je zrozumiteľnosť pre spotrebiteľa a jeho ochrana, zodpovedá len taký výklad ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z., ktorý každý z atribútov vyjadrených v zákone slovami „výška, počet a termíny splátok“ viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k prípadným iným poplatkom. Veriteľ POHOTOVOSTĚ, s.r.o. si nesplnil svoju povinnosť určite, prehľadne a zrozumiteľne informovať spotrebiteľa o všetkých náležitostiach, ktoré zmluva o spotrebiteľskom úvere zo zákona musí obsahovať. Vzhľadom na uvedené chýbajúce náležitosti zmluvy, poskytnutý úver sa podľa § 11 ods. 1 písm. a) zák. č. 129/2010 Z.z. považuje za bezúročný

a bez poplatkov. V danom prípade veriteľ vyplnil do blankozmenky vystavenej odporcom zmenkovú sumu 724,19 €. Z toho potom vyplýva, že pri úvere poskytnutom vo výške 300 € veriteľ jednoznačne nerešpektoval zákonnú úpravu (bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru) a takto vyplnenou zmenkou sa domáha od dlžníka aj plnení, na ktoré nemá zákonný nárok. Zmenka dokonca umožňuje vymáhať aj zmenkový úrok 0,25 % denne, t.j. 91,25 % ročne. Je nepochybné, že takýto zmenkový úrok je v rozpore so zásadou dobrých mravov, čo spôsobuje ich neplatnosť (§ 39 v nadväznosti na ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Z dôvodu, že bol úrok vo výške 0,25 % denne na tlačive zmenky predformulovaný, nedošlo k jeho individuálnemu dojednaniu.

Absolútna neplatnosť dohody o vyplňovacom práve sama o sebe nie je dôvodom neplatnosti zmenky, avšak znamená neexistenciu kauzálneho vzťahu medzi konkrétnou pohľadávkou a zmenkou, ktorá ju mala zabezpečovať, čoho dôsledkom je nedostatok dôvodu na použitie zmenky ako zmenky zabezpečovacej. V uvedenom prípade nedošlo k platnému vzniku zmenkového záväzkového vzťahu. Ak aj teda zmenka vyplnená bola (napriek tomu, že právo na jej vyplnenie remitentovi nevzniklo), nie je možné sa na základe tejto zmenky úspešne domáhať akýchkoľvek práv a ak toto právo nevzniklo právnenému predchodcovi navrhovateľa, nemohlo ani indosovaním prejsť na navrhovateľa.

Súd má za to, že navrhovateľovi nemožno poskytnúť ochranu a priznať mu žalovaný nárok aj z toho dôvodu, že jeho konanie, ako aj konanie jeho právneho predchodcu, možno charakterizovať ako výkon práv po použití nekalej obchodnej praktiky, v rozpore s dobrými mravmi a zásadami poctivého obchodného styku. Spôsob, akým sa pôvodný veriteľ a následne navrhovateľ domáha svojich práv na základe zmenky vystavenej a vyplnenej v rozpore so zákonom bez zohľadnenia práv spotrebiteľa považuje súd za obchádzanie zákona, čo znamená, že právny úkon síce neodporuje výslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby zákon dodržaný nebol. Obchádzanie zákona spočíva i v zámernom použití prostriedkov, ktoré sami o sebe nie sú zákonom zakázané a v dôsledku čoho vzniknutý stav z hľadiska pozitívneho práva sa javí ako nenapadnuteľný. Konanie "in fraudem legis" predstavuje postup, keď sa niekto správa podľa práva, ale tak, aby zámerne dosiahol výsledok právnou normou nepredvídaný a nežiaduci (rozsudok NS SR vo veci 4Obo 161/2007). Zákaz zneužitia práva je však silnejší než dovolenie dané právom a pokiaľ právna norma určité správanie aprobuje a iná za predpokladu, že je zneužívané, ho zakazuje, takéto konanie v skutočnosti nie je výkonom práva, ale protiprávnym úkonom. Výkonu práva, ktoré je jeho zneužitím, súdy nesmú poskytnúť ochranu. Zabezpečenie záväzku zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy zmenkou v čase uzavretia zmluvy možné bolo, ale akceptovať zmenku by bolo možné jedine v prípade, že pri vzniku zmluvy a zmenky by boli rešpektované všetky práva spotrebiteľa. V danom prípade však došlo k ich porušeniu. Vystavením zmenky sa právny predchodca navrhovateľa snažil vyhnúť posudzovaniu platnosti úverovej zmluvy a aplikácii predpisov chrániacich spotrebiteľa.

Nároky zo zmeniek si pôvodný veriteľ najprv uplatňoval na rozhodcovských súdoch, ktoré mu tieto nároky priznávali a neprihliadali na ochranu spotrebiteľa. Exekučné súdy však nepovolili exekúciu pre neprijateľné zmluvné podmienky. Veriteľ teda po zistení, že práva zo zmenky nemôže s úspechom uplatniť podľa právneho poriadku SR, indosoval túto zmenku na navrhovateľa - obchodnú spoločnosť so sídlom v Českej republike, ktorý si uplatňuje v podstate obdobné plnenia zdôrazňujúc abstraktnosť zmenky, v snahe postupovať podľa nariadenia 861/2007. Túto skutočnosť je možné zistiť z exekučného spisu sp. zn. 3Er/1109/2012, kde to jasne vyplýva z kópie danej zmenky (ešte nie je indosovaná). Súd je teda toho názoru, že veriteľ postupoval na škodu dlžníka v snahe doceliť následky spojené s indosovaním zmenky, uvedené v § 17 zák. č. 191/1950 Zb., a to vylúčiť voči majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, resp. neprípustne preniesť na spotrebiteľa bremeno tvrdenia a dokázania konania nadobúdateľa zmenky na škodu dlžníka. Exekučný súd zastavením exekučného konania zamedzil vymôcť od dlžníka plnenie, základom ktorého bola tá istá zmenka. Navrhovateľ v konaniach začatých podľa Nariadenia 861/2007 argumentuje, že nemá vedomosť o potenciálne existujúcich vzťahoch odporcu a predchádzajúceho majiteľa zmenky a žiada posudzovať jeho nárok výhradne podľa zmenkového práva. K uvedenému súd uvádza, že základom (dôvodom) každého indosamentu je však určitá dohoda medzi indosantom a indosatárom o tom, že indosant prevedie zmenku na indosatára (Kovařík, Z.: Zákon směnečný a šekový. Komentář. CH BECK 2014, s. 84). Preto § 17 ZZŠ odkazuje na okolnosti nadobúdania zmenky na strane indosatára. Indosatárovi možno robiť námietky, ak pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka, teda v podstate, ktorý pri nadobúdaní zmenky nekonal dobromyseľne. Dobromyseľnosť navrhovateľa ako indosatára je podľa názoru súdu vylúčená. Každá zmenka obsahuje číslo príslušnej

úverovej zmluvy. Pri nadobúdaní takého masového množstva zmeniek, v ktorých sú vyznačené rôzne čísla zmlúv a ku ktorým indosant musel poskytnúť určité údaje o platení, možno vychádzať z toho, že indosatár vedel, že určité kauzálne vzťahy existujú, ale spoliehal sa na to, že nebudú mať na jeho zmenkové práva vplyv. Avšak vzhľadom na okolnosti indosácie zmeniek, priamy odkaz na úverové zmluvy na zmenkách, predmet obchodnej činnosti remitenta a prepojenie cez rovnakého právneho zástupcu, navrhovateľ mal a mohol vedieť, že tieto nároky boli v skoršom období odmietnuté pre rozpor s pravidlami verejného poriadku a že sa jedná o zmenkových dlžníkov ako spotrebiteľov. Vzhľadom na to možno tvrdiť, že pri nadobúdaní zmenky konal na škodu dlžníka. Odporca námietky podľa § 17 zák. č. 191/1950 Sb. síce nevzniesol, ale v spotrebiteľských sporoch súd k nim prihlada ex offo. Najvyšší súd SR opakovane skonštatoval, že princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ (právo patrí bdelym) v spotrebiteľských veciach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. Okrem toho podľa §5b zákona č. 250/2007 Z.z., súd prihlada aj bez návrhu na zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. V danom prípade je dobromyseľnosť navrhovateľa vylúčená aj preto, že minimálne zo zmenky zistil výšku zmenkového úroku 0,25 % denne, ktorá je nielen v rozpore so spotrebiteľským právom, ale aj so zásadami poctivého obchodného styku, napriek tomu si tento úrok v návrhu uplatnil a pri nadobúdaní zmenky tak konal vedome na škodu dlžníka, pričom pri nadobudnutí zmenky musel vedieť, že ide o zmenku na rad, ktorá v zásade zbavuje dlžníka možnosti uplatniť voči novému majiteľovi zmenky námietky. K poníženiu sadzby zmenkového úroku formou čiastočného späťvzatia návrhu pristúpil navrhovateľ až po oboznámení sa so zjednocujúcim stanoviskom Najvyššieho súdu SR č. 93 zverejneným v Zbierke stanovísk NS a súdov SR č. 8/2015. Okrem toho je všeobecne známym faktom, že indosanta (POHOTOVOSTĚ, s.r.o.) zastupuje tá istá advokátska kancelária ako zastupuje navrhovateľa v tomto konaní, a to v hromadných žalobách podaných proti Slovenskej republike o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom všeobecných súdov SR v exekučných konaniach, a to aj v takých, v ktorých boli vymáhané nároky vyplývajúce z tých istých zmeniek, ktoré sa stali neskôr podkladom pre uplatnenie práv v konaniach vedených podľa nariadenia č. 861/2007 po ich indosácii na navrhovateľa. Súd v tejto súvislosti poukazuje tiež na nemecký rozsudok Z 1965, podľa ktorého, ak bola zmenka prevedená na iný subjekt a pritom jestvujú indície, že zmenka zabezpečovala úver alebo pôžičku pre spotrebiteľa (čo je aj tento prípad), nie je možné poskytnúť ochranu navrhovateľovi, lebo aj nový zmenkový veriteľ, t.j. navrhovateľ si mal preskúmať v súlade so spotrebiteľským právom, či zmenka zabezpečovala spotrebiteľský úver a hlavne z dôvodu, že nadobudol tieto zmenky od subjektov (v tomto prípade POHOTOVOSTĚ, s.r.o.) o ktorých je všeobecne známe, že predmetom ich činnosti je poskytovanie úverov alebo pôžičiek pre spotrebiteľov. Súd má za to, že je zrejmy účelový postup oboch, pôvodného veriteľa aj navrhovateľa.

Súd nemôže poskytnúť ochranu vtedy, ak sa navrhovateľ domáha na súde plnenia po použití nekalej obchodnej praxi. Za nekalú obchodnú praxi sa považuje aj konanie dodávateľa vrátane zmenkového nástupcu, ktorým vyžaduje od spotrebiteľa, aby vykonal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky. Pôvodný veriteľ si v rámci predtlačenej blankozmeniek nárokoval zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne, v úverových zmluvách si v rámci VPPÚ zakotvil neprijateľné zmluvné pokuty a neprimerane vysoké poplatky za úver a na dosiahnutie týchto plnení si „dojednal“ rozhodcovský proces a dohody o vyplnení zmenky, ktoré v konečnom dôsledku vyplnía veriteľ a keďže zmenka má v zásade abstraktný charakter, veriteľ sa týmto vyhne riadnej justičnej kontrole a môže si tak voči spotrebiteľovi uplatňovať aj plnenia, na ktoré zo zákona nemá nárok (pre bezúročnosť úveru alebo plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok) a ktoré by mu súd inak nepriznal. Takéto konanie možno považovať za nečestné, majúce za cieľ získanie neoprávneného obohatenia na úkor iného, odporujúce základným hodnotovým pravidlám spoločnosti, a preto nemôže požívať právnu ochranu (§ 3 ods. 1 OZ), najmä keď je uplatnený vo vzťahu k spotrebiteľovi. Na navrhovateľa dopadajú všetky dôsledky nečestného konania vrátane toho, že musí počítať s odmietnutím súdnej ochrany.

Navrhovateľ si žalovaný nárok uplatnil ako nárok zo zmenky, pričom zásadne odmieta posúdenie právnej veci podľa kauzy právneho vzťahu, z ktorého zabezpečenie zmenkou vzniklo. Ak by za takýchto okolností súd priznal plnenie z úverovej zmluvy, konal by o nenavrhnutom predmete konania neprípustne nad návrh. Súd na základe všetkých vyššie uvedených dôvodov návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol.

Odporca vzhľadom na jeho plný úspech v konaní mal podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov konania, nakoľko si však trovy konania neuplatnil, t.j. nepodal návrh na priznanie náhrady trov konania podľa § 151 ods. 1 O.s.p., súd mu náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia, prostredníctvom podpísaného súdu, ku Krajskému súdu v Trnave, v dvoch vyhotoveniach. Odvolanie sa podáva na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje (§ 204 ods. 1, veta prvá O.s.p.). Odvolanie musí mať náležitosti požadované ustanovením § 42 ods. 3 O.s.p., tzn. musí obsahovať označenie súdu, ktorému je určené, označenie účastníkov konania, prípadne ich zástupcov, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a) a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2, písm. a/- f/ O.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).

Skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu, ak má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, ak odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 a ak ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa (§ 205a ods. 1 O.s.p.).